

**IV ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ**

**ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ СИСТЕМ БЕЗПЕКИ
ПРАЦІ, ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ**

збірник матеріалів конференції

ПОЛТАВА - 2019

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ**

**IV ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ**

**ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ СИСТЕМ БЕЗПЕКИ
ПРАЦІ, ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ**

28-29 березня 2019 року

(реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ № 121 від 27 березня 2019 р.)

Збірник матеріалів конференції

ПОЛТАВА - 2019

Збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Інноваційні аспекти систем безпеки праці, захисту інтелектуальної власності» – Вип. 4, - Полтава: ПДАА, 2019. – 184 с.

В збірник включені тези доповідей викладачів ВНЗ, аспірантів, докторантів, здобувачів вищої освіти, представників органів державного і місцевого самоврядування, підприємств і громадських організацій АПК, в якому розглянуті актуальні питання інтеграції України до ЄС з питань охорони праці та збереження здоров'я людини; оцінювання ризику небезпек, що виникають у виробничому середовищі; удосконалення менеджменту охорони праці на основі державних і міжнародних стандартів та систем управління професійною безпекою; формування передумов для стабільного зниження рівня травматизму, професійних захворювань та запобігання аварійним ситуаціям; безпека життєдіяльності; надзвичайні ситуації та шляхи їх попередження; екологічна безпека довкілля; особливості охорони сільськогосподарських об'єктів промислової власності; охорона прав на селекційні досягнення; інтелектуальний капітал та нематеріальні активи сільськогосподарського виробництва; впровадження інформаційних технологій та особливості права інтелектуальної власності на них; інноваційні інженерно-технічні рішення в сільському господарстві; проблеми механізації та електрифікації технологічних процесів; автотракторна енергетика; сільськогосподарські машини; експлуатація машинно-тракторного парку; механізація переробки та зберігання сільськогосподарської продукції; механізація тваринницьких ферм.

Конференція відбулася 28-29 березня 2019 року.

Редакційна колегія:

Костенко О.М. доктор технічних наук, професор
Лапенко Т.Г. кандидат технічних наук, доцент
Дударь Н.І. завідувач лабораторії охорони праці

Відповідальний за випуск – к.т.н., доцент Лапенко Т.Г.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність даних та правильність посилань несуть автори наукових робіт

цінності, а також пояснюють їх призначення й мету. Вони покладені в основу управління ризиками, їх слід враховувати під час створення структури й процесів управління ризиками в організації.

Процес управління ризиками є невід'ємною частиною процесів менеджменту та прийняття рішень, його слід інтегрувати в структуру, діяльність і процеси організації.

Структура управління ризиками призначена для допомоги організації у впровадження управління ризиками в усі її сфери діяльності.

Список використаних джерел

1. ДСТУ ISO 31000:2018. Менеджмент ризиків. Принципи і керівництво. [Чинний від 2019-01-01]. Вид.офіц. Київ: ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості», 2018.
2. Цопа В. Принципи, структура та процес керування ризиками. Київ: *Охорона праці*. № 1, 2019, с.26-29.

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ – ЦЕ НЕ ЛИШЕ ДИСЦИПЛІНА З НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ, А Й СКЛАДОВА У ВИХОВАННІ МОЛОДІ

Ворожбіян М.І.

д.т.н., професор кафедри охорони праці та навколишнього середовища,

Катковнікова Л.А.

*к.т.н., доцент кафедри охорони праці та навколишнього середовища
Український державний університет залізничного транспорту
м. Харків*

Дисципліна «Безпека життєдіяльності» є вельми важливою для формування і систематизації знань про існуючі небезпеки, які оточують нас в цьому складному світі. Знання щодо запобігання реалізації небезпек особливо важливі для студентської молоді, яка повинна не тільки засвоїти їх для себе, але в подальшому використовувати в роботі і в вихованні своїх майбутніх дітей.

З розвитком науки, яка забезпечує створення нових технологій, ми постійно стикаємося з тим, що кількість небезпек зростає. Якщо оцінити рівень знань про безпеку і ризики молодих людей, які приходять на перший курс вищого навчального закладу, то слід зазначити досить їх низький рівень при відсутності життєвого досвіду. І мета даної дисципліни - збагатити молодь знаннями, щоб можна було протистояти різним викликам навколишнього середовища. А це і небезпеки природного характеру, які необхідно знати незалежно від території проживання, з урахуванням глобалізації, і небезпеки техногенного характеру, а також небезпеки соціуму, як робоче середовище життя сучасної людини.

На жаль, останнім часом увага до дисципліни «Безпека життєдіяльності» (БЖД) з боку Міністерства освіти і науки України практично відсутня. Все було віддано на відкуп ВНЗ, а з огляду на те, що, як правило, рішення приймається деканатами і ректоратами, в складі яких викладачі випускаючих кафедр, а не

загальноосвітніх, то природно під скорочення потрапляють години загальноосвітніх дисциплін, що і сталося з дисципліною «Безпека життєдіяльності». На жаль, забувається, що основа держави - це людина, її здоров'я, благополуччя і тільки потім все інше. Відбулося різке скорочення лекційних годин. Дисципліну БЖД об'єднали з дисципліною «Основи охорони праці» та читається цей об'єднаний курс на першому або другому році навчання, що є не зовсім нормальним для сприйняття розділу охорони праці студентами, які не мають ще основного рівня підготовки.

За деякими навчальними планами не передбачені практичні заняття з БЖД, на яких можна було б у вигляді дискусії обговорювати ті питання, які важливі і цікаві для студентів.

Курс БЖД фактично є базовим і в подальшому знаходить свій розвиток в таких дисциплінах як «Основи охорони праці», «Екологія», «Цивільний захист», «Ергономіка». Якщо екологічна обстановка, надзвичайні ситуації, надання першої медичної допомоги - це ті питання, на які ще можна знайти відповіді в дисциплінах «Цивільний захист» та «Екологія», то питання шкоди алкоголізму, наркоманії та тютюнопаління розглядаються тільки в курсі БЖД, але, на жаль, на сьогоднішній день даний курс не є повноцінним і донести до свідомості студентів всю важливість даних питань не представляється можливим. Адже студентська молодь це майбутні фахівці, керівники, майбутня еліта суспільства. Як говорить народна мудрість: «Що посієш, те й пожнеш», а для посіву часу немає, тоді виникає питання - які будуть сходи і врожай.

Молодому поколінню сьогодні необхідно знати, які продукти харчування можуть бути небезпечні для їхнього здоров'я і здоров'я їхніх майбутніх дітей. В курсі БЖД якраз і розглядаються питання харчових добавок і можливі наслідки від їх вживання.

Молоді люди повинні чітко розуміти, які фактори впливають на здоров'я людини, з чим пов'язаний хороший стан здоров'я, які шкідливі звички завдають істотної шкоди здоров'ю. І тут важливо дати не тільки статистику за такими факторами як алкоголізм, тютюнопаління, наркоманія, а й отримати зворотній зв'язок від аудиторії. І, як свідчить наш досвід, в цьому плані є поле діяльності для більш широкого розкриття згубного впливу зазначених факторів. Анкетування студентів показало, що з опитаних 650 студентів 15% спробували алкоголь у віці від 9 до 11 років; 24% студентів - у віці від 11 до 14 років; 56% студентів - у віці від 14 до 17 років; 3% студентів - після 18 років; і тільки 2% зовсім не пробували і не вживають алкогольні напої. Слід зазначити, що найбільшою популярністю серед молоді (40% опитаних) користується пиво, яке є досить небезпечним і далеко не нешкідливим напоєм. Насторожує, що 53% не вважають систематичне вживання алкоголю - алкоголізм. Уже в 17-18 років студенти, оцінюючи навколишнє середовище, говорять про наявність 13% студентів з явними ознаками алкоголізму [1].

Особливу увагу слід звернути на те, що засоби масової інформації постійно рекламують різні види пива і спиртних напоїв, таким чином, сприяючи розвитку пивного і інших видів алкоголізму серед молоді. Для виховання здорового і адекватного покоління необхідно наполегливо і

переконливо протистояти рекламі, приводити наукові дані про шкоду алкоголю з розумінням того, що це захворювання.

Питання про наркоманію сьогодні можна розглядати як одну з серйозних проблем в молодіжному середовищі. Необхідно розкривати цю проблему, давати інформацію про можливі наслідки вживання наркотиків на конкретних прикладах. І це є найважливішим завданням даної дисципліни. Необхідно доводити, що немає нешкідливих наркотиків, акцентувати увагу на тому, чим закінчується згубна звичка. Всім важливо розуміти, що і алкоголізм, і наркоманія це не тільки проблема алкоголіків і наркоманів, а це проблема всього суспільства. Ніхто не знає, в який колектив або в яку сім'ю може прийти людина з такими проблемами.

Ми повинні пропагувати серед студентів здоровий спосіб життя. І одне із завдань - попередити молодь про згубний вплив куріння, в тому числі на прикладах розвинених країн, коли все більша кількість людей, піклуючись про своє здоров'я, вважають за краще заняття спортом, а не вживання алкоголю, наркотиків та тютюнопаління.

Слід також відзначити повну відсутність знань у молоді з існуючих епідемій, способів захисту від них і, в тому числі, захист від захворювань, які передаються статевим шляхом. Всі знання з цих проблем закінчуються знаннями про СНІД, а далі повний вакуум. Але ж вони, як правило, вже живуть повноцінним сексуальним життям і при цьому не завжди з постійними партнерами.

В турботі про фізичне здоров'я підрастаючого покоління важливим є підготовка молоді до формування здорового суспільства, і однією з проблем, крім перерахованих вище, є злочинність. Дана небезпека знаходить своє відображення в розділі соціальних і соціально-політичних небезпек і сюди ж відносяться конфлікти і способи їх врегулювання [2]. Якщо розглядати це поняття в широкому сенсі, то корупція і хабарництво є основним живильним середовищем для процвітання злочинності. Але, на жаль, студенти сьогодні не зовсім усвідомлюють такі дії як хабарництво, а дані анкетування студентів, частково, навіть лякають. При відповіді на питання: Ваше ставлення до корупції (хабарів) - 17% вважають, що давати хабарі це нормально, а 40% до цієї проблеми байдужі. А стикалися з хабарами, тобто давали хабарі чиновникам, правоохоронцям і медикам 100% студентів. Як з такими поглядами молодого покоління можна говорити про побудову демократичної, процвітаючої держави? Змінити цю ситуацію в поглядах, націлити молодь на зміну ставлення до ситуації, що склалася і покликаний курс «Безпека життєдіяльності».

Таким чином, вищевикладені проблеми повинні прозвучати не тільки в лекційному матеріалі, але і обов'язково мати можливість дискусії на практичних заняттях. Ці проблеми підіймаються в засобах масової інформації, але одна справа, коли інформація йде зі ЗМІ, і зовсім по-іншому вона сприймається, коли викладається як елемент наукових досліджень в рамках курсу, що вивчається у вищому навчальному закладі, а на практичних заняттях

ще є можливість її обговорення. При цьому відбувається обговорення з однолітками на науковому, а не дворовому рівні.

Список використаних джерел

1. Катковнікова Л.А. Аналіз анкетування студентів щодо вживання алкогольних напоїв / Л.А. Катковнікова, О.В. Токмакова // Міжнародна науково-технічна конференція «Технології та інфраструктура транспорту», Харків, 14-16 травня 2018 р.: Тези доповідей. – Х.: УкрДУЗТ, 2018. С. 30-32.
2. Безпека життєдіяльності: навч. посібник / М.І. Ворожбіян, Г.В. Мигаль, О.Ф. Протасенко та ін.. – Харків: УкрДУЗТ, 2016. – 250 с.

НЕГАТИВНІ ФІЗИЧНІ ФАКТОРИ ЕНЕРГЕТИЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ ТА ЗАХИСТ ВІД НИХ

Ворожбіян М.І.

д.т.н., професор кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності,

Іващенко М.Ю.

*к.т.н., старший викладач кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності
Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова
м. Харків*

Сучасне життя людини характеризується підвищеною концентрацією різних видів електромагнітних випромінювань. Електромагнітна хвиля представляє собою періодичну зміну в просторі і часі електричного і магнітного полів, які розповсюджуються від джерела електромагнітних коливань, що несе потік енергії силового поля. Вже доведено, що електромагнітні поля негативно впливають на здоров'я людини, що призводить до функціональних порушень роботи органів людини. Також негативний вплив електромагнітне випромінювання оказую на технічні об'єкти, сучасні засоби контролю та управління, що може призвести до аварійних ситуацій або збоїв у системі управління. Саме тому проблема захисту від негативного впливу випромінювань біологічних та технічних об'єктів стає актуальною.

Основними джерелами електромагнітних полів в системах «людина – побутове середовище» та «людина – виробниче середовище» є комп'ютери, телевізори, мікрохвильові печі, електротранспорт, різні електроенергетичні установки, промислові електричні та радіотехнічні прилади та системи (трансформаторні підстанції, кабелі ліній електропередач, радіорелейні та телевізійні станції тощо) [1-3].

Людина, знаходячись під тривалим впливом електромагнітного фону, наражається на постійну небезпеку. При тривалому впливі електромагнітних випромінювань на організм людини виникають порушення з боку центральної нервової системи, серцево-судинної системи тощо.

В зоні дії електромагнітних полів людина підвержена до теплового та біологічного впливу. Перемінне електричне поле високої напруженості викликає нагрів тканин організму людини як за рахунок перемінної поляризації

ЗМІСТ

Секція «Безпека праці»

Заплатинський В.М.

Проблеми навчання з безпеки життєдіяльності в умовах трансформації освіти України5

Абракітов В.Е., Крайнюк І. Ю., Золотухіна А. С., Крикун Є. А.,

Кунченко В. В.

Методика побудови карти шуму (на прикладі власних досліджень авторів)11

Качура Т.М.

Процедури впровадження та оцінка результативності системи управління гігієною і безпекою праці15

Сорочинська О. Л.

Інтеграція України до Європейського Союзу шляхом впровадження міжнародних стандартів з охорони праці18

Дрожчана О.У., Рибальченко А.Д.

Управління ризиками21

Ворожбіян М.І., Катковнікова Л.А.

Безпека життєдіяльності – це не лише дисципліна з навчального плану, а й складова у вихованні молоді.....23

Ворожбіян М.І., Іващенко М.Ю.

Негативні фізичні фактори енергетичного походження та захист від них26

Соболев А.С.

Ризик орієнтований менеджмент безпеки життя та здоров'я людини29

Дудник В.В., Дрожчана О.У.

Проблеми у сфері охорони праці32

Бондарчук А.В.

Вплив показників світла та шуму на роботу операторів звукового та проекційного обладнання у кінотеатрах.....35

Хлопов А.М., Мисник М.Г.

Формування компетентностей при вивченні курсу «Основи охорони праці»38

Опара Н.М., Костенко А.А.

Найпоширеніші питання безпеки праці під час обслуговування тварин...41

Біловод В.І., Опара Н.М.

Медичні огляди працівників, актуальні питання.....44

Дрожчана О.У., Дударь Н.І.

Стан охорони праці в Україні47

Секція «Надзвичайні ситуації та шляхи їх попередження»

Панащук І.М., Литвин Т.М.

Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях49

Ніколенко А.А., Дудник В.В.

Утримання та експлуатація споруд подвійного

призначення і найпростіших укриттів	53
Панащук І.М., Дудник В.В.	
Оповіщення та інформування про загрозу і виникнення надзвичайних ситуацій	55
Пиляй В.В.	
Порядок класифікації надзвичайних ситуацій	58
Лапенко Т. Г., Лапенко Г.О.	
Декларування безпеки	61
Бородич П.Ю., Пономаренко Р.В., Попов Є.В.	
Розробка нормативу рятування постраждалого з колектору	63
Піскунова Л.Е., Зубок Т.О., Сухомлин Ю.В.	
Аналіз статистичної оцінки уражаючих факторів довкілля студентами в період зростання надзвичайних ситуацій соціально-політичного характеру.....	67
Бородич П.Ю., Тишаков В.П.	
Багатофакторна імітаційна оцінка процесу рятування постраждалого з третього поверху з використанням похилої переправи за допомогою нош рятувальних вогнезахисних	72
Слепужніков Є.Д., Кустов М.В., Пономаренко Р.В.	
Запобігання надзвичайним ситуаціям шляхом удосконалення контролю небезпеки у сфері екологічної безпеки за допомогою відбору проб рідких, газоподібних та сипучих речовин	75
Лапенко Т.Г., Джурка О.В.	
Як приручити червоного півня	78
Черкашин О.В., Пономаренко Л.І.	
Допомога рятувальникам у виборі ефективних форм і методів виховної роботи з молодшими школярами під час вивчення основ безпеки життєдіяльності	81
Дударь Н.І., Опара Н.М.	
Безпека людини	83
Гаркуль В. В., Опара Н.М.	
Причини дорожньо-транспортних пригод в Україні, шляхи їх попередження і профілактики	84
<u>Секція «Екологічна безпека довкілля»</u>	
Дегтярєв О.Д.	
Анализ существующих методов борьбы с вредными воздействием на окружающую среду при эксплуатации газотурбинных двигателей	88
Дмитриков В.П., Мілька К.А., Молодцов Р.Ю.	
Еколого-економічний менеджмент відходів і вторинних ресурсів виробництв	93
Опара М.М.	
Внесок громадської спілки «Полтавське товариство сільського господарства» в безпечне ведення	

землеробства і охорону природного середовища	97
Піддубна Ю.С., Кондель В.М.	
Заходи щодо запобігання виникненню ендемічного флюорозу	100
Опара Н.М.	
Глобальний захист рослин	104
Піддубна Ю.С., Кондель В.М.	
Вплив концентрації фтору у питній воді на стан здоров'я людини	107
Опара Н.М., Біловод І.В.	
Генетично модифіковані організми – користь чи прихована шкода	110

Секція «Особливості права інтелектуальної власності»

Пархоменко О.В., Пархоменко В.Д.	
Інтелектуальний капітал як основа розвитку інтелектуальної власності..	112
Гапоненко О.І., Беловол Ю.Ю.	
Особливості захисту комп'ютерних програм в Україні	116
Прасолов Є. Я., Сахарова Л. М., Кульчинський О.С.	
Проблеми правозастосування для вирішення спорів між фірмовими назвами та торгівельними марками	118
Прасолов Є.Я., Максименко Ю.Г., Федій Б.С.	
Проблеми захисту раціоналізаторських позицій в Україні	120
Галич О.А., Беловол С.А.	
Управління знаннями в аграрному ВНЗ	123
Кулакевич Г.О., Прасолов Є.Я., Литовченко А.С.	
Створення ім'я товару або фірми	125
Бугасенко С.А.	
Висвітлення правового аналізу судової справи про захист прав на сорти рослин	127
Марченко В.Ю., Шуляр Б.Р., Беловол С.А.	
Проблеми патентування інформаційних технологій в Україні	131
Новицький О. П., Прасолов Є. Я.	
Торговельна марка та реклама	135

Секція «Актуальні проблеми механізації технологічних процесів у сільськогосподарському виробництві»

Шпилька М.М., Щербак О.В.	
Вплив луцення зерна жита на вихід борошна	138
Прасолов Є.Я., Ясиновський О.О., Литовченко А.С.	
Відновлення деталей сільськогосподарської техніки	140
Шпилька М.М., Шпилька А.М., Криворот А.І.	
Напрямки вдосконалення алмазно-абразивного інструменту	143
Лапенко Г. О., Лапенко Т.Г., Кузьменко О. І.	
Вдосконалення технологічного процесу хонінгування за рахунок використання брусків з штучних алмазів	147
Лапенко Г. О., Лапенко Т.Г., Маренич М. В.	
Оптимізація параметрів енергозберігаючої технологій	

вирощування насіння цукрових буряків	151
Шпилька М.М., Щербак О.В.	
Удосконалена технологія переробки зерна жита в борошно підвищеного виходу	153
Гудзенко О.Ю.	
Аналіз робочих органів сівалок і їх роботи в умовах підвищеної вологості	155
Джурка Е.В., Шейченко В.О.	
Аналіз технічних засобів для формування і транспортування рулонів сіна	159
Діденко Б.О.	
Сучасні проблеми в області пневмосепарування продуктів лушення зерна	163
Івченко Є.Ю., Дудніков І.А.	
Класифікація способів і схем посіву насіння зернових культур	166
Пашенко О.В., Дудніков І.А.	
Технологічні аспекти поверхневої обробки ґрунту	169
Штучка О.О., Яхін С.В.	
Техногенний вплив на ґрунт мобільних енергетичних засобів	172
Ляшенко С.В., Наріжна Є.В.	
Аналіз рівнів небезпек і шкідливостей які притаманні виконанню механізованих процесів у рослинництві	176